

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/10

Karar No : 1983/1

ÖZET : Bir kamu kurumunda çalışan kadrolu personelin, statü hukukuna ilişkin bulunan ve ek hizmet karşılığı ödenmesi gereken ücretin tahsili iste miyle açılan davanın İdari Yargı ye rinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Müveddet Mengüç

Vekili : Av.Nihat Başoğlu

Davalı : T.C.Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü

K O N U : Başak Sigorta T.A.Ş. ile davalı Genel Müdürlük arasında si-

gorta işlerini şirket adına görmek üzere 15.12.1959 gününde bir sözleşme yapılmış, bu sözleşmenin 4.maddesine göre acete olarak genel müdürlük, muhasebe müdürlüğünü teklif etmiş, şirkette bu müdürlüğü acente olarak kabul etmiştir. Davacı; Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'nce 1.1.1967 tarihi ile 1.4.1969 tarihleri arasında Başak Sigorta acantası olarak yapılan sigorta işlemlerinden doğan ve sigorta acenta gelirleri arasında bulunup, hak sahiplerine ödenmek üzere muvakkat hesapta bekletilen sigorta ön ekspersiz ücret lerinden payına düşen 100.000 liranın tarafına ödenmesi istemiyle Ankara 13.Asliye Hu- kuk Mahkemesi'ne ~~alışak~~ **alışak** davası açmıştır.

Ankara Asliye 13. Hukuk Mahkemesi ; 4.5.1978 gününde, 1975/738-1978/175 sayı ile; davalı genel müdürlüğün görev defini yerinde bulmayıp davanın esasına geçerek sabit olan davanın kabulüne karar vermiş, kararın davalıca temyizi üzerine Yargıtay 4.Hukuk Dairesi 14.7.1979 gününde, davalı genel müdürlüğün kamu kurumu olduğu, davacının bu kurum- da yaptığı ek çalışmaların karşılığını istediği, 7244 sayılı Yasa'nın uygulanmasının söz- konusu olduğu, kamu yasalarının uygulanmasından doğan bir isteğin genel mahkemelerde da- va konusu edilmeyip davanın görüm ve çözümünün Danıştay'a ait olduğu gerekçesiyle hük- mü görev yönünden bozmuştur. Pozmaya uyularak yapılan yargılama sonunda aynı mahkeme 7.11.1980 gününde, 1980/658-872 sayı ile; Yargıtay'ın bozma ilamındaki gerekçe uyarınca davaya bakmak Danıştay'ın görevine girdiğinden davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

Danıştay 12. Dairesi; 18.5.1981 gününde, 1981/169-1099 sayı ile; taraflar arasındaki anlaşmazlığın, Ziraat Bankası ile Paşak Sigorta arasında özel hukuk hükümle- rine göre imzalanmış sözleşmeden doğduğu, sigorta acentalığı gelirlerinden çalışanlara prim dağıtılmasına ilişkin olduğu, bu haliyle özel hukuk hükümlerine göre Adli Yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, 7244 sayılı Yasa'nın 657 sayılı yasayla kaldırıldığı ve bunun uygulanmasının sözkonusu olmadığı, Ziraat Bankası'nın 3202 sayılı Yasa'nın 1.

maddesine göre özel hukuk hükümlerine tabi bulunduğu, uyuşmazlık konusu davanın Adliye Mahkemelerinin görevine girdiğinin Yargıtay 11. Hukuk Dairesi kararlarıyla belirlendiği gerekçesiyle davaya görev yönünden reddetmiştir.

Böylece, Ankara Asliye 13. Hukuk Mahkemesi ile Danıştay 12. Dairesi'nin, tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada verdikleri kesin ve kesinleşmiş görevsizlik kararları nedeniyle 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

Davacı; 5.6.1981 günlü dilekçe ile görev uyuşmazlığının giderilmesini istemiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Mesut Akan, Zekai Özdiş, Şerafettin Kaya, Erçetin Yorgancıoğlu, Mustafa Şahin ve Mehmet Karaarslan'ın katılmalarıyla yaptığı 17.1.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İbrahim Dinçin raporuyla dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Paşsavcılığı'nın İdari, Danıştay Paşsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Paşsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Danıştay Paşsavcısı Ali Rıza Alparslan'ın davada İdari Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava; Ziraat Bankası ile Başak Sigorta T.A.Ş. arasında yapılan anlaşma gereği, Ziraat Bankası'nca 1.1.1967 ile 1.4.1969 tarihleri arasında Başak Sigorta acentası olarak yapılan sigorta işlemlerinden doğan ve sigorta gelirlerinden bulunup hak sahiplerine ödenmek üzere muvakkat hesapta bekletilen sigorta ön ekspertiz ücretlerinden davacı payına düşen 100.000 liranın ödenmesine ilişkindir.

Görev sorununun çözümü için, maddi olayın açıklıkla saptanması ve davacı ile davalı arasındaki ilişkinin hukuki niteliğinin belirlenmesi gerekir.

Başak Sigorta T.A.Ş. ile Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü arasında yapılan sözleşme gereğince, Bankanın muhasebe müdürlüğü acenta olarak sigorta işlemleri yapagelmış, davacıda muhasebe müdürlüğü emrinde çalışan kadrolu memur olarak acentalık hizmetini yürütmekle görevlendirilmiştir. Başak Sigorta, acentalık hizmetleri nedeniyle davalıya sözleşme gereği, bir bölümü acentelik işlerinde çalışan personele verilmek üzere gerekli ödemeleri yapmış, ancak davalı, acentelik işlerinde çalışanlara dağıtılacak payı onlara ödemeyip muvakkat hesaba aktarmıştır. Davacı payına düşen meblağın tahsili istemiyle işbu davayı açmıştır. Şu hale göre maddi olay, ek hizmet olarak yapılan işin karşılığı olan meblağın ödenmemesi olup, davanın özel hukuk hükümlerine göre yapılan sözleşmeye dayanan bir yönü bulunmamaktadır. Zira Davacı bu sözleşmenin bir tarafı değildir.

Öte yandan davacı ile davalı arasındaki ilişkiye gelince, davalı 3202 sayılı Yasa ile kurulmuş, tüzel kişiliği sahip ve özel hukuk hükümlerine tabii bir iktisadi devlet kuruluşu, davacı ise bu kuruluşta çalışan kadrolu personel olmakla birlikte, ayrıca davalının, Paşak Sigorta T.A.Ş. ile yaptığı sözleşme gereği ek olarak acentalık işlemlerini yürüten bir kişidir. Davacının banka ile olan bu davadaki ilişkisi statü hukukuna dayanmaktadır. Zira davacı bir kamu kurumunda çalışan kadrolu personel olup bu durumda yaptığı göreve ek olarak yürüttüğü hizmet karşılığı ücretin tahsilini istemekte ve anlaşmazlık; bu isteğin idarece yerine getirilmemesinden doğmaktadır. Şu hale göre, bu anlaşmazlığın çözümünde davacının isteğinin nitelik ve kapsamı önem taşımaktadır.

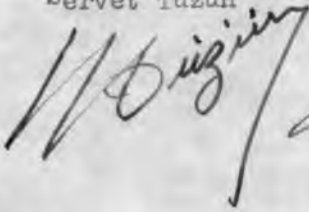
Davalı banka 3202 sayılı Yasaya göre kurulmuş sermayesinin tamamı devlete ait bir kamu kurumu olduğuna, davacı ise bu kamu kurumundan ek olarak çalıştığı hizmetin karşılığını istediğine göre, ortada kamu yasasının uygulanmasından doğan ve ek olarak çalışılan hizmetin karşılığının istenmesine ilişkin bir anlaşmazlık bulunduğu ve bu anlaşmazlıkta statü hukukuna ve davacının özlük haklarına ilişkin olduğundan davanın İdari Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle Danıştay 12. Dairesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine göre İdari Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Danıştay 12. Dairesi'nin 18.5.1981 günlü, 1981/169-1099 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 17.1.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

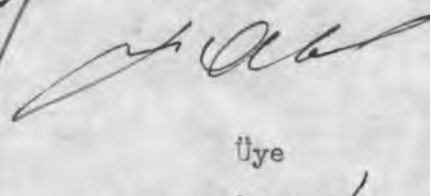
Başkan

Servet Tüzün

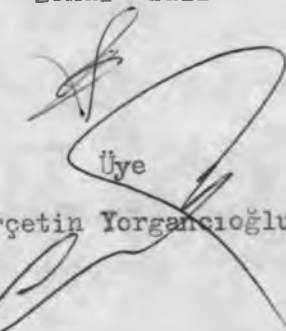
Üye

Mesut Akan

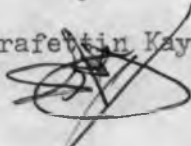
Üye

Zekâi Özdil

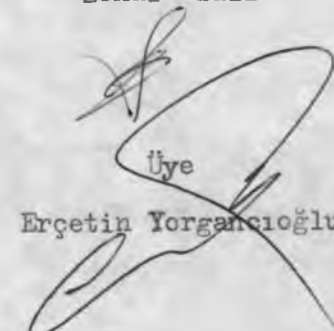
Üye

Şerafettin Kaya

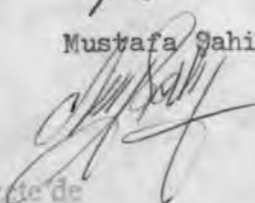
Üye

Erçetin Yorgancıoğlu

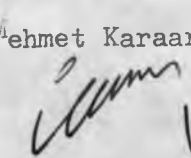
Üye

Mustafa Şahin

Üye

Mehmet Karaarslan

18.12
G(T.)

Bu kararın Resmi gazetesinde yayımı uygundur.

Başkan

